

1901 - 1910:

Det første årti efter århundredeskiftet vil fra vejrfrenten nok mest huskes for de **mange ekstreme minimumsværdier** både hvad angår temperatur og nedbør - i flæng kan nævnes maj og august 1902 samt oktober 1905, der blev rekord kolde og den 16. juli, hvor der ved Gludsted Plantage blev registreret den laveste juli-temperatur overhovedet i Danmark; -0,9 °C.

Julestormen 1902 blev århundredets første rigtige orkanagtige storm fra vest med mere end 37 m/s. Den storm og senere snestormen fra nord 19. april 1903, der begravede København og Sjælland i sne, kom til at sætte sit præg i det danske landskab - i byerne i det mindste. Mange telefonledninger blev nemlig afbrudt, og de blev aldrig sat op igen. Datidens KTAS besluttede nemlig, som et af de første telefonselskaber i verden, at gå over til nedgravning af telefonkabler, hvorfor vi i København ikke ser kilometervis af kabler hænge langs vejene, som det fx stadig er tilfældet i mange andre storbyer verden over.

1910 - 1920

Vejrmæssigt har vi her et årti i Danmark med så godt som ingen målte ekstremer. "Kun" en rekordtør marts 1918 samt en rekordkold november 1919 kunne det blive til. I juli 1914 blev varmerekorden næsten sat med 34,5 grader. I øvrigt i et trykkende og lummert vejr med en del lyn og torden. Trykkende var det også ude i Europa, der kort tid efter blev kastet ud i 1. Verdenskrig. Krigen blev smalhans for meteorologien, men det blev opvejet af efterkrigsårenes tekniske og videnskabelige fremskridt.

1921 - 1930

I efteråret 1921 hærger en række storme Danmark. Den første forekommer 23. - 24. oktober fra nord og den bliver kaldt "Ulv sund-stormen", da damperen "Ulv sund" forliser og 17 ombordværende omkommer. Ulykken fik meget pressemæssig bevågenhed og stærke efterfølgende storme både i november og december satte gang i MI's overvejelser om at benytte nogle af »de nye« moderne norske arbejdsmetoder fra tiden lige efter 1. Verdenskrig, brug af grønlandske vejrobservationer i det daglige arbejde samt nattevagter til meteorologerne. Men der gik mange år før arbejdsgangene for alvor blev forbedret

1941 - 1950:

Inden årtiet randt ud kom der en håndfuld rekorder i superrekordåret 1947: Februar dette år bliver den koldeste i mands minde, men samtidig fik vi den mest solrige sommer i Danmark og vejret var som skabt til den nye bikinimode. I maj lancerede to franske modehuse en todelt sol- og badedragt, der senere samme sommer fik navnet »bikini« efter den Stillehavs atol, hvor USA i juli under stor opmærksomhed indledte »Operation Crossroads«, de første fredstids kernevåbenforsøg, ved sprængning af en brintbombe. I øvrigt blev 1947 også det mest solrige kalenderår i Danmark og samtidig det mest nedbørfattige (tørre) år i Danmark. Årtiet sluttede af med etableringen af paraplyorganisationen *World Meteorological Organization* WMO under FN næsten 100 år efter oprettelse af de nationale meteorologiske institutter i Europa og den første internationale meteorologiske organisation OMI.

1941 - 1950

Krigsårene var præget af at ingen informationer måtte tilflyde hverken presse eller folket. De udenlandske observationer var meget begrænsede og vejrkortene og de synoptiske analyser var "sparsomt" underbygget. Tyskerne havde indsat en kontrollant, der dog efter et stykke tid "forsvandt" til andre opgaver og uden kontrollant måtte vejr tjenesten selv finde sine beføjelser. Indenfor disse grænser lykkes det i krigsårene i al hemmelighed at bringe daglige, private særmeldninger til op mod 70 forskellige bl.a. Amalienborg og kibsreder A.P. Møller. I krigens sidste måneder lykkedes det også at hjælpe folkene, der fragtede flygtninge over Sundet til Sverige. Det skete ved et særligt kodesprog, der udadtil virkede ganske uskyldigt, men som ganske præcist angav, hvornår der fx var chance for en klar nat og man derfor ikke uden risiko kunne fragte flygtninge over Sundet.

Krigsårene var også præget af de tre trillingevintre 1939/40-1941/42, hvor der i de første 2 måneder af 1942 optrådte den strengeste isvinter i mands minde. Færgeruterne blev indstillet pga. et metertykt isdække overalt i de danske farvande. Først i maj smeltede isen.

1951 - 1960

Atter et årti uden de store vejrrekorder. 1959 er dog undtagelsen med en rekordtør forsommer (maj) en rekord solrig og også ret tør sensommer (september) men til gengæld en rekord solfattig december. Endelig bliver 1954 det mest solfattige kalenderår i Danmark med kun 1437 timer.

I det danske forsvar oprettes i 1953 et egentlig flyvevåben, således at hærens og søværnets flyvetropper i det store hele samles i et nyt værn. Det nyetablerede danske flyvevåben bliver anledningen til oprettelse af

Forsvarets Vejrtjeneste med hovedkontor ved Flyver Taktisk Kommando på Flyvestation Karup. Frem til vejrtjenestesammenlægningen i 1990 har Danmark nu tre selvstændige meteorologiske organisationer: Meteorologisk Institut, Den civile Flyvevejrtjeneste (under SLV – Statens Luftfartsvæsen) og Forsvarets Vejrtjeneste.

Den 29. januar 1959 forliser Grønlandsskibet Hans Hedtoft, da det under sin jomfrurejse støder på et isbjerg syd for Kap Farvel og synker inden hjælp når frem i det stormfyldte farvand. Katastrofen, der koster 95 personer livet, fører til etablering af Meteorologisk Instituts Istjeneste i Narsarsuaq november samme år.

1971 - 1980

Brugen af computere og automatisering indenfor meteorologien tager fart i Danmark i begyndelse af dette årti og Meteorologisk Institut får sin første computer i 1971, en RC-4000. Det er starten på en rivende udvikling indenfor et område, hvor størrelsen af datamængderne og hastigheden, hvormed de kan transporteres har stor vigtighed. Brugen af numeriske vejrprognoser tager for alvor fat. Meteorologisk Institut modtager i løbet af årtiet engelske, tyske, amerikanske og sågar svenske numeriske prognoser. Helga Lauritzen var i 1971 det første skib, der modtog rutevejledning fra MI. I dag modtager knapt 2000 skibe om året rutevejledning fra DMI.

Den 10. august 1975 målt den absolut højeste temperatur ved en vejrstation i Danmark siden 1872.

Termometret viste 36,4°C ved Holstebro. Det var også i den sommer, at TV-avisen rykkede uden for de sædvanlige studier. Alt så normalt ud indtil sidst i udsendelsen, hvor TV-seerne opdagede at TV-oplæser Bent Jensen faktisk sad i vandkanten ved en strand med fødderne i vand!

1981 - 1990

Dette årti blev afgjort det mest ekstreme i århundredet. Det startede med en rekordkold og usædvanlig snerig december 1981. I 1982 måles derefter den laveste temperatur i Danmark; minus 31,2 grader en vinternat i Hørsted (se Vejret 11 apr. 1982 "Portræt af en kulderekord").

Den 24. november 1981 hærger en af århundredets voldsomste storme med stormflod langs vestkysten. Ved Esbjerg stiger vandet op over kajkanten til hele 4,3 meter over normal-vande. Det højeste siden 1890 (se Vejret 10 jan. 1982, hvor der er flere artikler om denne storm).

Juli 1983 rekordtør og august også meget tør. Sommeren blev derfor den næsttørreste nogensinde. Det overraskede mange danskere, hvoraf nogle var taget sydpå, da en kendt meteorolog i maj 1983 spåede følgende om den kommende sommer: "*Sommeren i år ventes at blive ganske regnfuld med en gennemsnitstemperatur omkring eller over det normale. Der er dog chance for nogle få varme eller tørre perioder, specielt i løbet af juli måned, men det vil næppe være noget dominerende træk*". Det er der siden blev snakket ganske meget om.

1991 - 2000

Det sidste årti i århundredet var ligesom det forrige vejrsmæssigt rekordrigt. De fleste rekorder var dog især knyttet til sommerperioden - og faldt endda i den varme, solrige og tørre ende af skalaen med enkelt undtagelse i sommeren 1999, der blev en af de vådeste nogensinde.

Ellers bliver årtiet præget af en international intensiveret fokus på Jordens klima især med henblik på global opvarmning.

I 1991 udvikler DMI's forskere deres første teorier om sammenhængen mellem solens aktivitet og Jordens klimaforandringer og det har siden været genstand for mange studier og diskussioner. I dag er man ikke i tvivl om at Solen har en rolle i klimaets ændring, selvom de fysiske mekanismer endnu ikke er fuldt forståede.

Rio-konventionen (en rammekonvention om klimaændringer (UNFCCC), som sigter mod at stabilisere atmosfærens indhold af drivhusgasser på et niveau, der forhindrer farlige menneskeskabte klimaændringer) underskrives af 154 lande i 1992 i Rio de Janeiro i Brasilien.

FN's klimapanel IPCC opstillede i denne forbindelse nogle berømte scenarier for de kommende års udvikling i klimaet.

Den anden vurderingsrapport fra IPCC udkom i 1995, og her var én af konklusionerne de meget diskuterede sætninger: »*Klimaet har ændret sig i de seneste hundrede år*« og »*Vurderet samlet antyder ændringerne en skelnelig menneskelig påvirkning af det globale klima.*«. Den tredje rapport forventes at Nedbørrekorder prægede også dette tiår - både meget våde år og meget tørre år.

I december 1997 blev den berømte "Kyoto-aftale" indgået med deltagelse af de fleste lande i Verden. Det var en bindende aftale om at de industrialiserede lande samlet skal reducere deres udslip af 6 forskellige drivhusgasser med 5,2% inden 2010.